

EDİTÖRDEN

İran, derin tarihsel arka planı ve köklü devlet geleneğinin yanı sıra zengin kültürel dokusuyla Ortadoğu'nun en önemli aktörlerinden birisidir. Sahip olduğu bu özellikler ve tarihi süreçte geniş bir coğrafyaya yayılmış olması hasebiyle İran, oldukça karmaşık bir sosyal ve siyasi yapı arz etmektedir. Özellikle 1979 yılında ülkede gerçekleşen "İslam Devrimi"yle birlikte ayrı bir mecraya sürüklenen İran, bu süreç sonrasında daha da karmaşık bir yapıya bürünmüştür. "İran Çalışmaları Dergisi" bu ve benzeri sebeplerden dolayı komşu ülke İran'ın, bilimsel ve akademik olarak daha yakından, tarafsız bir şekilde tanınması ve analiz edilmesi amacıyla faaliyete geçmiştir.

Son sayımız beş makale ve bir kitap değerlendirmesinden oluşmaktadır. Sayımızın ilk makalesi, Nail ELHAN'ın kaleme aldığı "Pehleviler Dönemi'nde İran'da Ulus-Devlet: Milli Kimlik ve Geleneğin İcadı" adlı çalışmadır. Bu makalede ELHAN, banknotlar, posta pulları ve resmi bayraklar ile milli ve dini sembollerden hareketle Pehleviler Dönemi'nde İran'da ulus ve ulusal kimlik oluşum sürecini ve bu süreçte geçmişten yola çıkılarak icat edilmiş geleneklerin kullanımlarını ele almaktadır. Bu kapsamda yazar, Pehlevi monarşisinin benimsediği İranlılık kimliğinin icat edilmiş bir kimlik olduğunu iddia etmektedir. Bu sayımızın ikinci makalesini, Habib KARTALOĞLU'nun "Şii Ulemaya Yönelik Davet ve Fermanlar: Şehid-i Evvel ve Ali el-Kereki Örneği" başlıklı makalesi oluşturmaktadır. İslam coğrafyasında devlet yöneticilerinin ulemaya yönelik davet ve fermanları ile mezhebi eğilimleri arasında da bağ olduğu tespitinde bulunan yazar, İran topraklarında hüküm sürmüş Şii hanedanlıklardan Serbedari Hükümdarı Ali el-Müeyyed'in Şehid-i Evvel'i ve Safevi Hükümdarı Şah Tahmas'ın Ali el-Kereki'yi ülkelerine davetlerini değerlendirmektedir. Son sayımızın "XX. Yüzyıl İran Edebi, Fikri ve Siyasi Hayatında Tebrizli Bir Aydın: Samed Behrengi- Hayatı, Şahşiyeti, Dünya Görüşü, Mücadelesi ve Eserleri" adlı üçüncü makalesi, Mehmet Akif KOÇ tarafından kaleme alınmıştır. Bu çalışmada Samed Behrengi'nin hayatı ve eserlerini inceleyen KOÇ, onun düşünce yapısının şekillenmesinde sosyalist ideoloji ve Türk milliyetçiliğinin öne çıktığını savunmaktadır.

Bu sayının dördüncü makalesi, Oğuzhan ÖZOĞLU tarafından yazılan "Pehlevi Dilinde Yaşayan En Eski Kahramanlık Anlatısı: Yadgar-ı Zeriran" başlıklı çalışmadır. Bu makalede, Yâdgâr-i Zerîrân'ın tarihlendirilmesi tartışılmış, eser ve kahramanları tanıtılmış, eserin Pehleviceden çevirisi araştırmacılara sunulmuş ve diğer çeviriler ile karşılaştırma yapılmıştır. Sayının son makalesi Çetin KASKA'nın "Fars Edebiyatında Şairlerin Mahlasları" adlı çalışmasıdır. Burada yazar, meşhur Fars şairlerinin mahlaslarını ve Fars

edebiyatında mahlasın şiirlerde nasıl yer aldığını incelemektedir. Mahlas kullanmanın Fars edebiyatında köklü bir geçmişe sahip olduğu tespitinde bulunmakla birlikte, Hicri 6. yüzyıldan itibaren mahlasın şiirlerde oldukça yaygın bir şekilde kullanılmaya başlandığını ileri sürmektedir. Öyle ki, Fars edebiyatında iyi bir mahlas belirlemek, şairliğin en temel şartlarından bir haline gelmiş, zaman içerisinde şairin şiirini anlatan bir konuma yükselmiştir. Ayrıca bu sayıda, Mehmet Akif KOÇ, Said Ebutalib'in kaleme aldığı "Hey You! Irak'taki Amerikan Hapishanelerinden Hatıralar" adlı çeviri kitabını değerlendirmektedir.

EDITOR'S NOTE

One of the most important actors of the Middle East, Iran is a country with a strong historical background as well as a deep-rooted state institution and a rich culture. Iran has a very complicated social and political structure as a result of these characteristics and its wide geographical expansion throughout the history. Especially after the “Islamic Revolution” in 1979, Iran was driven into a separate channel and became an even more complex structure. We started the publication of “The Journal of Iranian Studies” in order to analyze and learn about the neighboring country Iran scientifically and academically, in an objective and impartial manner.

Our latest issue offers five articles and a book review. In the first article of the issue, “Nation-state in Iran during the Pahlavi Era: National Identity and the Invention of Tradition”, Nail ELHAN addresses the formation processes of nation and national identity in Iran during the Pahlavi Era and the roles and usage of invented traditions during this period with reference to national and religious symbols on banknotes, postage stamps, the official flag and ceremonies. Within this scope, the author claims that the Iranian identity which is created by the Pahlavis, is an invented identity. In the second article of the issue titled “Invitation and Edicts Intended for the Shia Ulamā/Sholars: The Example of Shahid al-Awwal and Ali al-Karakī”, Habib KARTALOĞLU states that in Islamic geography there’s a connection between the invitations and edicts of state administrators addressing the ulama and the state administrator’s sectarian tendencies. In this regard, the author analyses the letter that the Sarbadar ruler Ali Mu’ayyad sent to Shahid al-Awwal and the edict issued to Ali al-Karakī by the Safavid ruler, Shah Tahmasb. The third article of the issue written by Mehmet Akif KOÇ, is titled “Samad Behrangi: A Tabrizian Intellectual in XXth Century Iranian Literary and Cultural Life- His Life, Worldview, Fight and Works”. Examining the life and works of Samad Behrangi, Koç claims that the socialist ideology and Turkish nationalism are two important factors that shaped the thoughts of Bahrengi.

The fourth article of the issue, written by Oğuzhan ÖZOĞLU is titled “The Earliest Surviving Narrative of Heroism in Pahlavi Language: Ayādgār ī Zarērān”. The article discusses the date of Yādgar-i Zerīrān, introduces the work and its heroes, and presents the Turkish translation of the Pahlavi text to the researchers as well as comparing it with other translations. The last article of the issue by Çetin KASKA is titled “Poets’ Pseudonyms in Persian Literature”. In this article, the author examines the pseudonyms of

Persian poets and the use of pseudonyms in Persian literature. As well as stating that the use of pseudonyms has a deep root in Persian literature, the author asserts that pseudonyms have been used extensively starting from the 6th century of the Hegira. Setting an impressive pseudonym had been one of the most important prerequisites of becoming a good poet and in time, reached up to become the shortcut of explaining the poetry of the poet. Also in this issue, Mehmet Akif KOÇ reviews the book “Hey You! Memoirs from the American Jails in Iraq” by Said EBUTALIB, which he translated from Persian to Turkish.